

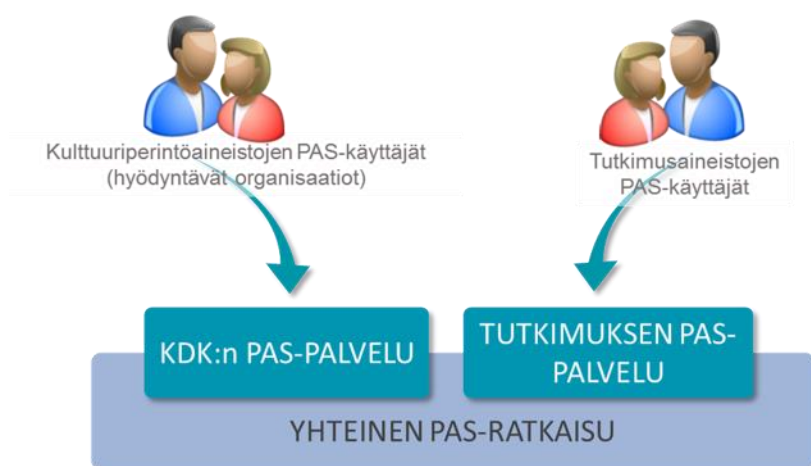
Pitkäaikaissaatavuuden kansainvälinen tilannekuva

Fakta Julkaistu 14.12.2015 klo 14:05 Kirjoittaja Tommi Kuttilainen

Tutkimuksen pitkäaikaisen saatavuuden varmistaminen on yksi ATT-hankkeen tavoitteista. Pitkäaikaissäilytys tarkoittaa digitaalisen informaation säilyttämistä ymmärrettävänä ja käytettävänä useiden kymmenien ja jopa satojen vuosien ajan. Laitteet, ohjelmistot ja tiedostomuodot vanhenevat ajan myötä, mutta informaation täytyy säilyä. Luotettava pitkäaikaissäilyttäminen ja siten aineistojen pitkäaikainen saatavuus edellyttää sisällön eheyden aktiivista valvontaa ja monenlaisiin riskeihin varautumista. Tässä ovat keskeisessä asemassa metatiedot, jotka kuvailevat mm. aineiston sisällön, historian ja alkuperän sekä tiedot siitä, miten informaatiota voidaan käyttää.

Vuosille [2015–2017 tehdyssä etenemissuunnitelmaehdotuksessa](#) kansainvälisen tilannekuvan muodostaminen tunnistettiin yhdeksi tutkimuksen PAS-palvelun toteutuksessa tarpeelliseksi pohjatyöksi ja Tutkimus-PAS-työryhmän raportti Tutkimusdatan pitkäaikaissäilytys: Kansainvälinen katsaus on julkaistu avointiede.fi-sivustolla.

Tässä tilannekartoituksessa keskityttiin erityisesti palveluratkaisuihin ja prosesseihin sekä niitä tukeviin yhteistyön ja hallinnon järjestelyihin. [Kansallisen digitaalisen kirjaston](#) (KDK) PAS-ratkaisun toteutuksessa on jo tutustuttu tietojärjestelmä- ja teknologiatason tilanteeseen ja kehitystrendeihin. KDK:n PAS-ratkaisu on tarkoituksenaan ottaa sellaisenaan myös tutkimuksen PAS-palvelun pohjaksi, joten tietojärjestelmä- ja teknologiatason kysymyksiin ei tässä tilannekartoituksessa ollut tarpeen ottaa kantaa. Erityisesti bittitason säilytyksessä tukeudutaan täysin KDK:n PAS-palvelun yhteydessä toteutettuun PAS-ratkaisuun ja säilytyksessä käytetään samoja ohjelmistoja, laitteistoja ja medioita. Edelleen kartoituksessa pyrittiin keskittymään kohteisiin, joilla on vastattavanaan samantapaisia erityiskysymyksiä kuin ATT-hankkeessa. Ne liittyvät erityisesti tieteenalojen ja organisaatioiden moninaisuuteen ja siitä seuraaviin yhteentoimivuuden ja yhdenmukaisuuden haasteisiin.

KDK:n ja tutkimuksen PAS-palvelut

Näistä lähtökohdista päätettiin selvittää neljän organisaation ratkaisut erityisesti yllä mainittuihin kysymyksiin. Organisaatioiksi valittiin

- CINES (Ranska),
- DANS (Alankomaat),
- NorStore (Norja) ja
- UKDA (Iso-Britannia).

Nämä organisaatiot valittiin mukaan kartoitukseen, koska ne toimivat aktiivisesti digitaalisen pitkäaikaissäilytyksen parissa ja niihin oli valmiina luotettavat ja kiinteät suhteet pitkäaikaissäilytykseen liittyvien hankkeiden kautta.

Raportissa tehdään yhteenveto organisaatioiden tarjoamista säilytyspalveluista kyselyvastauksiin ja palveluiden julkisiin dokumentaatioihin perustuen. Lisäksi organisaatioiden toimintamalleja ja prosesseja on soveltuvin osin verrattu jo tuotannossa olevan KDK:n PAS-palvelun prosesseihin tai toteutukseen.